

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С.В.

2013_p.

Історико-побутовий танець

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

напряму 6.020202 “Хореографія”

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни “Історико-побутовий танець” для студентів спеціальності 6020202 “Хореографія”. – 27 серпня 2013 року. – 10 с.

Розробник: Захарчук Н.В. – старший викладач

Рецензент: Кутузова Г.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культурології та менеджменту соціокультурної діяльності

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри “Хореографії”

протокол № 1 від 30. 08. 2013 р.

Завідувач кафедри: (Дужич-Ніколайчук В. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв

протокол № 1 від 11 09 2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту: (Шиманський П. Й.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 20.11 2013 р.

Вступ

Дисципліна “Історико-побутовий танець” – вивчає взірці танцювальної культури давнини, виховує виконавчу манеру, сприяє підвищенню фахового рівня, збагаченню досвіду сприйняття давнього бального танцю, знань з історії балету, поглибленого розуміння танцювальних стилів. Програма курсу має на меті – об’єднати теоретичні знання танцювальних стилів, з практичним оволодінням навичок виконання західноєвропейських бальних танців XVI – XIX століть. Курс історико-побутового танцю вивчається протягом одного року (3-й - 4-й семестри), включаючи в себе лекційні, практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів <u>4</u>	0202 “Мистецтво”	за вибором
	602020 “Хореографія”	
Модулів <u>3</u>	Спеціальність “Хореографія”	Рік підготовки <u>2</u>
Змістових модулів <u>2</u>		Семестр <u>3-4</u>
ІНДЗ: є		Лекції <u>8</u> год.
Загальна кількість год. <u>144</u>		Практичні (семінари) <u>62</u> год.
Тижневих годин (для денної форм навчання): Аудиторних <u>2</u> самостійної роботи <u>1</u> індивідуальної роботи <u>1</u>	Бакалавр	Лабораторні - год.
		Самостійна робота <u>38</u> год.
		Індивідуальна робота <u>36</u> год.
		Форма контролю: залік – 4 семестр; к.р. – 3 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Історико-побутовий танець” є повідомлення нових знань та формування пізнавальних завдань про танцювальну культуру, стилі, манеру давніх побутових танців; практичне оволодіння навичками виконання західноєвропейських бальних танців XVI – XIX ст..

Основними завданнями вивчення дисципліни “Історико-побутовий танець” є підвищення фахового рівня, збагачення знань про танцювальні стилі, вивчення рухів та взірців танцювальної культури давнини.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

мету і завдання дисципліни;
методику виконання та застосування рухів;
принципи поєднання окремих рухів у танцювальні сполучення та фігури;
про вплив народного танцю на манеру виконання придворного і салонного бального танцю;
характеристику танцювальної культури відповідно до історичних епох;
термінологію з історико-побутового танцю.

вміти:

володіти навичками постановки тулуба, ніг, рук, голови;
виконувати рухи та зразки побутових танців у відповідній манері і техніці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Танцювальна культура європейських країн XVI-XVIIIст.

Тема 1. Виникнення, розвиток та значення побутових та соціальних танців давнини.

Вплив давньої пісенно-танцювальної народної культури на формування та розвиток соціальних танців придворних. Перші теоретичні праці про танець. Наукові дослідження історико-побутових танців.

Тема 2. Побутові танці XVI-XVIII століть.

Кароль, фарандола, бранль – перші соціальні танці епохи Середньовіччя. Танці Ренесансу. Побутові танці XVIII століття – швидкий менует, гавот, полонез.

Тема 3. Вивчення позицій ніг та рук, поклонів, реверансів XVI-XVIIIст.

Положення корпусу і рук. Позиції ніг. Поклони кавалерів XVI - XVIIIст.. Реверанси дам XVI - XVIIIст..

Тема 4. Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIIIст.

Легкий танцювальний крок (*pas marche*). Ковзний крок (*pas glissé*). Крок з підніманням на півпальці (*pas élevé*). Крок з перенесенням корпусу (*pas dégagé*). Подвійний ковзний крок (*pas chassé*). *Balancé*.

Тема 5. Вивчення прикладів танців XVI-XVIIIст.

Вивчення прикладів танців XVI століття: “Селянський бранль”, “Фарандола”, “Салонний бранль”. Вивчення прикладів танців XVII століття: “Павана”, “Повільний менует”. Вивчення “Швидкого менуету” та “Гавоту” – XVIII століття. Вивчення “Полонезу”.

Змістовий модуль 2. Танцювальна культура європейських країн XIXст.

Тема 1. Побутові танці XIXстоліття.

Нові танцювальні форми – кадриль, лансьє, екосез. Популяризація слов'янських танців – мазурка, краков'як, полька, галоп.

Тема 2. Значення музики і хореографії вальсу для розвитку танцювального мистецтва.

Походження вальсу. Різновиди та національні риси вальсу. Сценічні танцювальні форми вальсу – вальс у балеті, опері, опереті.

Тема 3. Вивчення поклонів, реверансів та основних рухів XIX століття.

Поклони кавалерів XIX ст.. Реверанси дам XIX ст.. Напівуклін дам (кніксен) XIX ст.. Форми *pas chassé*.

Тема 4. Вивчення прикладів танців XIX століття.

Вивчення прикладів танців: “Французька кадриль”, “Вальс в три *pas*”, “Алеман”, “Мазурка”, “Полька”. Вивчення танцювальних композицій кінця XIX, початку XX століть - “Шакон”, “Па-де-грас”, “Па-де-патенєр”, “Міньон”.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Прак.	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Танцювальна культура європейських країн XVI-XVIIIст.					
Тема 1. Виникнення, розвиток та значення побутових та соціальних танців давнини.	7	2		2	3
Тема 2. Побутові танці XVI-XVIII століть.	10	2		4	4
Тема 3. Вивчення позицій ніг та рук, поклонів, реверансів XVI-XVIIIст.	10		2	4	4
Тема 4. Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIIIст.	12		4	4	4
Тема 5. Вивчення прикладів танців XVI-XVIIIст.	34		26	4	4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	73	4	32	18	19
Змістовий модуль 2. Танцювальна культура європейських країн XIXст.					
Тема 1. Побутові танці XIXстоліття.	10	2		4	4
Тема 2. Значення музики і хореографії вальсу для розвитку танцювального мистецтва.	11	2		4	5
Тема 3. Вивчення поклонів, реверансів та основних рухів XIX століття.	12		2	5	5

Тема 4. Вивчення прикладів танців XIX століття.	38		28	5	5
Разом за змістовим модулем 2	71	4	30	18	19
Усього годин	144	8	62	36	38

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вивчення позицій ніг та рук, поклонів, реверансів XVI-XVIIIст. Положення корпусу і рук. Позиції ніг. Поклони кавалерів XVI - XVIIIст.. Реверанси дам XVI - XVIIIст..	2
2	Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIIIст. Легкий танцювальний крок (<i>pas marche</i>). Ковзний крок (<i>pas glissé</i>). Крок з підніманням на півпальці (<i>pas élevé</i>). Крок з перенесенням корпусу (<i>pas dégagé</i>). Подвійний ковзний крок (<i>pas chassé</i>). <i>Balancé</i> .	4
3	Вивчення прикладів танців XVI-XVIIIст. Вивчення прикладів танців XVI століття: “Селянський брань”, “Фарандола”, “Салонний бранль”. Вивчення прикладів танців XVII століття: “Павана”, “Повільний менует”. Вивчення “Швидкого менуету” та “Гавоту” – XVIII століття. Вивчення “Полонезу”.	26
4	Вивчення поклонів, реверансів та основних рухів XIX століття. Поклони кавалерів XIX ст.. Реверанси дам XIX ст.. Напівуклін дам (кніксен) XIX ст.. Форми <i>pas chassé</i> .	2
5	Вивчення прикладів танців XIX століття. Вивчення прикладів танців: “Французька кадриль”, “Вальс в три <i>pas</i> ”, “Алеман”, “Мазурка”, “Полька”. Вивчення танцювальних композицій кінця XIX, початку XX століть - “Шакон”, “Па-де-грас”, “Па-де-патенер”, “Міньон”.	28
	Разом	62

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Виникнення, розвиток та значення побутових та соціальних танців давнини.	3
2	Побутові танці XVI-XVIII століть.	4
3	Вивчення позицій ніг та рук, поклонів, реверансів XVI-XVIIIст.	4
4	Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIIIст.	4
5	Вивчення прикладів танців XVI-XVIIIст.	4
6	Побутові танці XIX століття.	4
7	Значення музики і хореографії вальсу для розвитку танцювального мистецтва.	5
8	Вивчення поклонів, реверансів та основних рухів XIX століття.	5
9	Вивчення прикладів танців XIX століття.	5
	Разом	38

7. Індивідуальні завдання

У процесі вивчення дисципліни “Історико-побутовий танець” студент повинен виконати творчу роботу – підготувати реферат.

Тематика рефератів.

1. Басданси – найдавніші танці придворних.
2. Французькі придворні вистави XVI – початку XVII століття.
3. Менует – один із найпопулярніших танців XVII століття.
4. Теоретичні праці про побутовий танець давнини.
5. Заснування Паризької Академії танцю – вагомий етап у розвитку хореографічного мистецтва.
6. Вплив побутових танців XVI – XVII століть на розвиток сценічного танцю та виникнення балетного театру.
7. Театралізовані бали-маскаради, міські танцювальні вечори, громадські бали.
8. Значення музики Йогана Штрауса для вдосконалення хореографічних форм вальсу.
9. Створення вальсових мелодій для балу відомими композиторами XIX століття.
10. Спрощені побутові танцювальні форми кінця XIX століття.
11. Побутові танці XIX століття – розквіт масових бальних танців.
12. Танці у релігійних церемоніях.
13. Побутові танці Середньовіччя, їх різновиди та характерні особливості.
14. Перші теоретичні трактати про танець.
15. Танець у придворних видовищах: балет-маскарад, балети з виходами.

16. Творча та реформаторська діяльність П'єра Бошана.
17. Значення найпростіших танцювальних форм доби Середньовіччя у становленні побутового танцю XVI – XVII століть.
18. Характерні особливості побутових танців доби Відродження.
19. Різновиди та характерні особливості побутових танців доби Середньовіччя.
20. Архітектоніка придворних танців Середньовіччя.
21. Вплив танцювального мистецтва жонглерів та трубадурів на танець придворних.
22. Пізнє Відродження – важливий період для становлення балету як самостійного виду мистецтва та змін у бальному танці.
23. Значення менуету та гавоту у становленні класичного танцю.

8. Методи навчання

Вербальний (лекції, коментарі, пояснення); наочний (показ, демонстрація, ілюстрація); практичний (виконання рухів, комбінацій, танцювальних етюдів); робота з літературою та відеоматеріалами.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Практичне виконання рухів, комбінацій та танцювальних етюдів, усне опитування, самостійні роботи, виконання ІНДЗ, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2		Модуль 3		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
T 1	T 2	T 3	T4	T5			
5	5	10	5	5			
100							

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульний контроль

27 - 30 балів отримують студенти, які знають характеристику культури історичних епох та стилів, відмінно володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців, передають манеру виконання танців давнини.

22 - 26 балів отримують студенти, які орієнтуються в історичних епохах та стилях добре володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців, намагаються передавати манеру танців давнини.

18 - 21 балів отримують студенти, які орієнтуються в історичних епохах та стилях, посередньо володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців.

1 – 17 балів отримують студенти, які мають елементарну уяву про історичні епохи та стилі, фрагментарно володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців.

Поточний контроль

5 балів отримують студенти, які знають характеристику культури історичних епох та стилів, відмінно володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців, передають манеру виконання танців давнини.

4 бали отримують студенти, які орієнтуються в історичних епохах та стилях добре володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців, намагаються передавати манеру танців давнини.

3 бали отримують студенти, які орієнтуються в історичних епохах та стилях, посередньо володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців.

2-1 балів отримують студенти, які мають елементарну уяву про історичні епохи та стилі, фрагментарно володіють програмовим матеріалом з техніки виконання історико-побутових танців.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

9 - 10 – балів отримують студенти, які творче завдання виконали самостійно, повністю розкрили тему, логічно, послідовно виклали матеріал, роботу виконали грамотно та охайно.

8 – балів отримують студенти, які в основному розкрили тему, роботу виконали без помилок, або допустили несуттєві помилки, які не впливають на зміст.

6 - 7 – балів отримують студенти, які частково виконали роботу, задовільно розкрили зміст теми, у роботі є помилки, обсяг роботи не відповідає вимогам.

1- 5 - балів отримують студенти, які не розкрили зміст теми, оформлення роботи не відповідає вимогам, робота виконана з помилками і неохайно.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Методичне забезпечення

Словник хореографічних термінів [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. В. Захарчук. – Луцьк : ПДВ “Твердиня”, 2013. – 28 с.

12. Список джерел

1. Балет: енциклопедія / гл. ред. Ю. Н. Григорович. – М. : Сов. енциклопедія, 1981. – 623 с.
2. Блок Л. Классический танец: История и современность / Л. Д. Блок. – М. : Искусство, 1987. – 556 с.
3. Васильева-Рождественская М. Историко-бытовой танец: учебное пособие / М. Васильева-Рождественская. – М.: Искусство, 1987. – 392с.
4. Гватерини М. Азбука балета: пер. с ит. / Маринелла Гватерини. – М. : БММ АО, 2001. – 240 с. : ил. (серия “Учимся танцевать”).
5. Ивановский Н. П. Бальный танец XVI – XIX веков. / Н. П. Ивановский. Худ. С. Горячев. Оформл. С. Плаксина. – Калининград: Яantarный сказ, 2004. – 208 с.: ил.
6. Красовская В. Западноевропейський балетний театр: Очерки истории: От истоков до середины X века. / В. Красовская – М. Искусство, 1979. – 295с.
7. Красовская В. Западноевропейський балетний театр: Очерки истории: Эпоха Новера. / В. Красовская – Л.: Искусство, 1981. – 286с.
8. Красовская В. Западноевропейський балетний театр: Очерки истории: Преромантизм. / В. Красовская – Л.: Искусство, 1983. – 431с.
9. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Частина 2./ К. Стамеров – Київ.: Мистецтво, 1978. – 172с.
10. Худеков С. Иллюстрированная история танца / С. Н. Худеков. – М. : Эксмо, 2009. – 288 с.: ил.